MYRAT GARRYÝEW ADYNDAKY TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET LUKMANÇYLYK UNIWERSITETI

Kelleçanagynyň beýni bölegini̇ň süňkleri. Maňlaý, depe we ýeňse, pahna görnüşli we gözenekli süňkleri, olaryň gurluşy we aýratynlyklary.

Adam anatomiýasy dersi

Adam anatomiýasy, topografik anatomiýa we operatiw hirurgiýa kafedrasynyň mugallymy Y.B.Abdyýew

Talyp bilmeli:

- Beýni kelleçanagyň maňlaý, depe, ýeňse, pahna görnüşli, gözenekli) süňkleriň anatomiýasyny, gurluş aýratynlyklaryny, atlandyrylyşyny bilmeli

Talyp başaryp bilmeli:

- Beýni kelleçanagyň jübüt we täk süňklerini tapmagy we atlandyrmagy, olaryň bölüm böleklere bölnüşini, olardaky deşikleri, kanallary, joýalary tapmagy, olaryň emele gelmeleriniň ähmiýetini düşündirmegi we atlandyrmagy başarmaly

Kelleçanak (cranium)

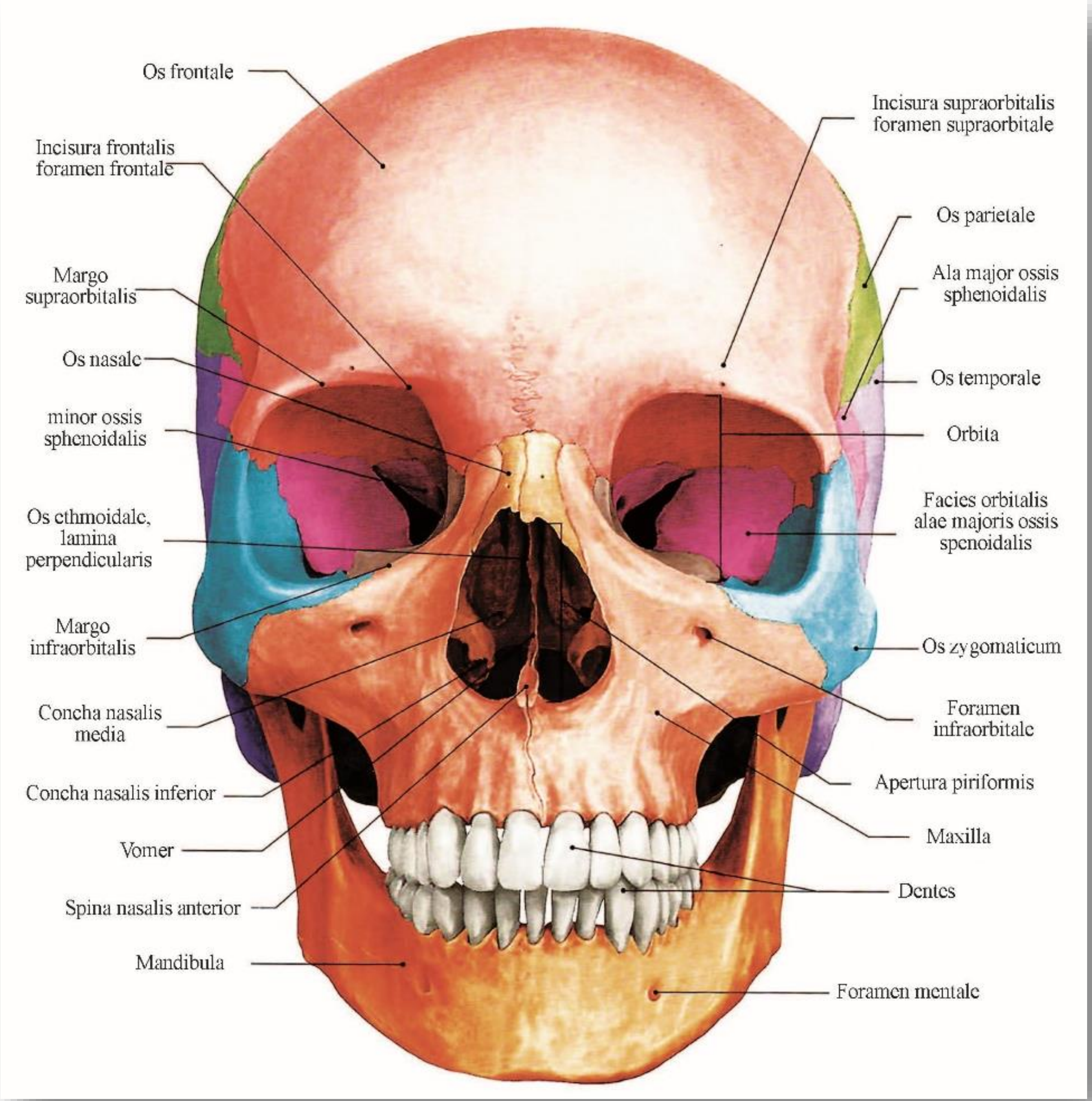

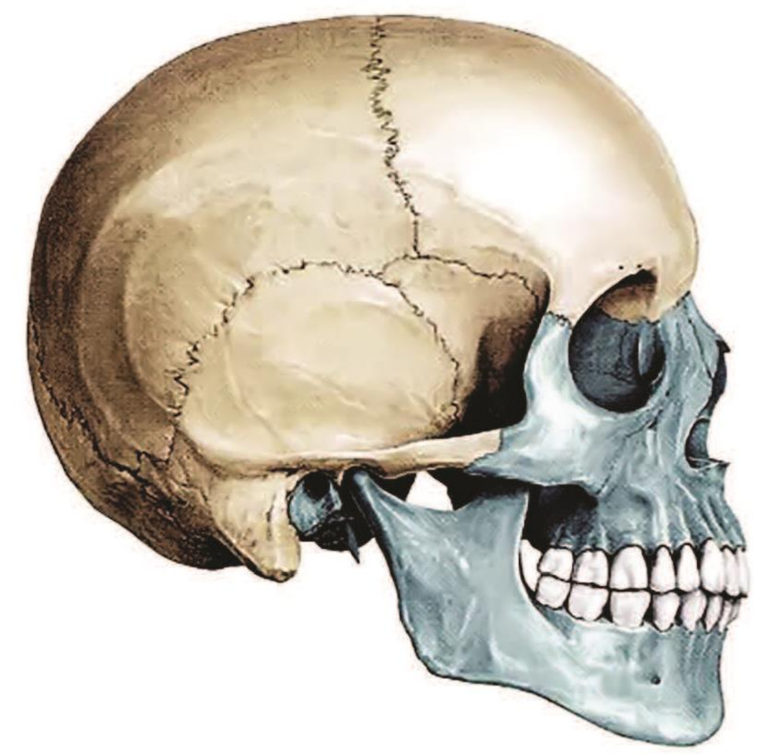

Kelleçanak (cranium)

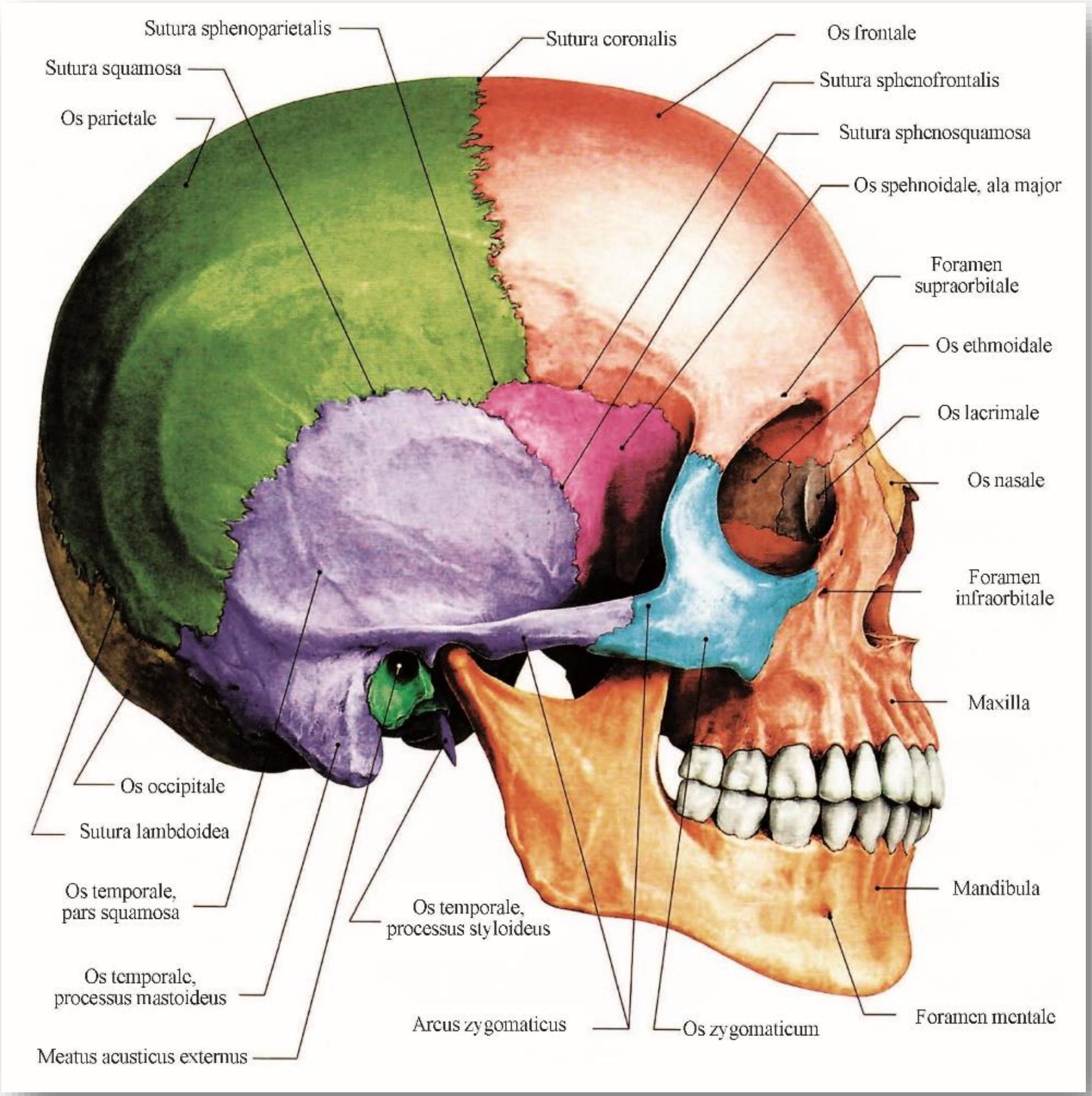

Maňlaý süňki (os frontale)

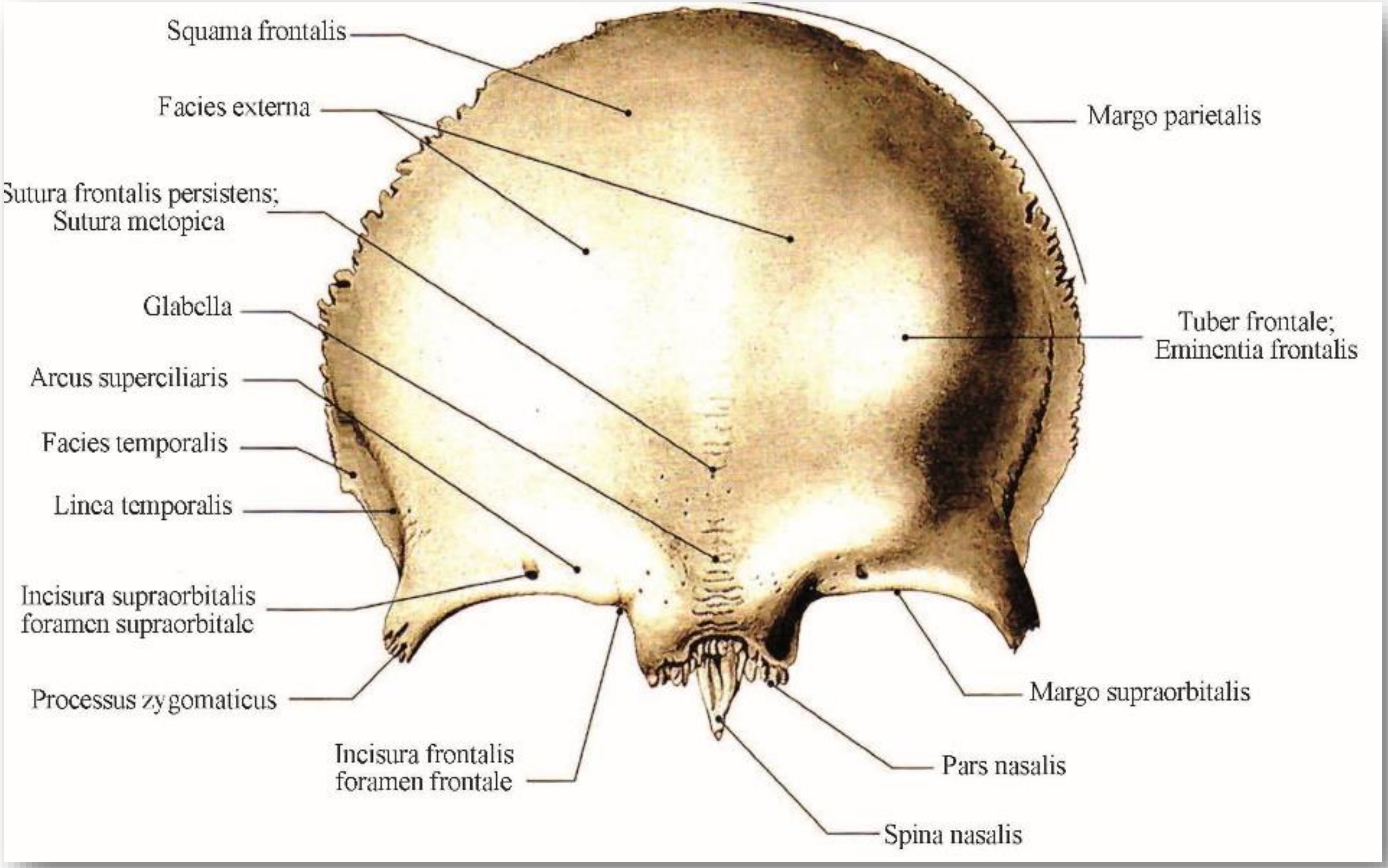

Maňlaý süňki (os frontale)

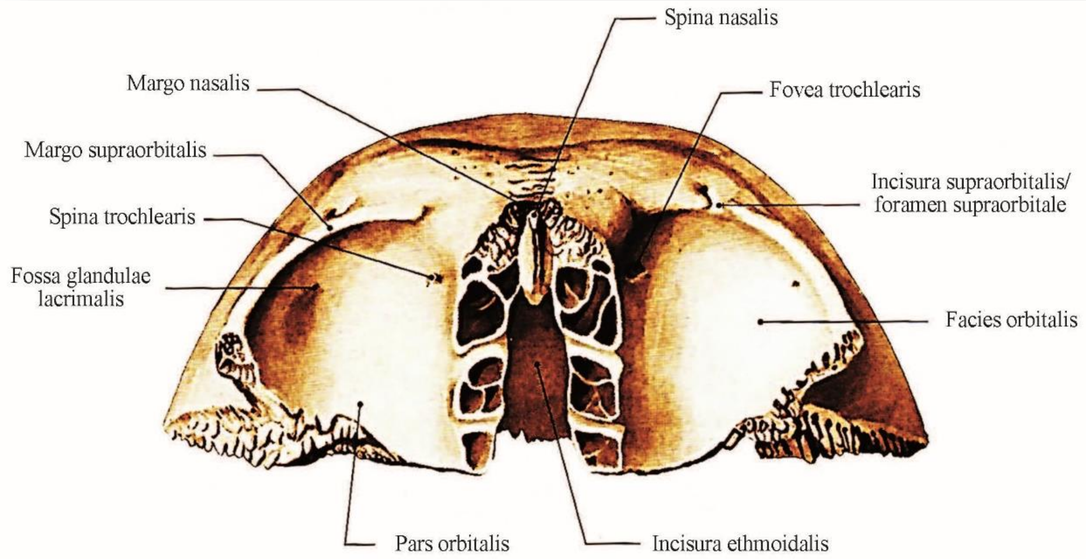

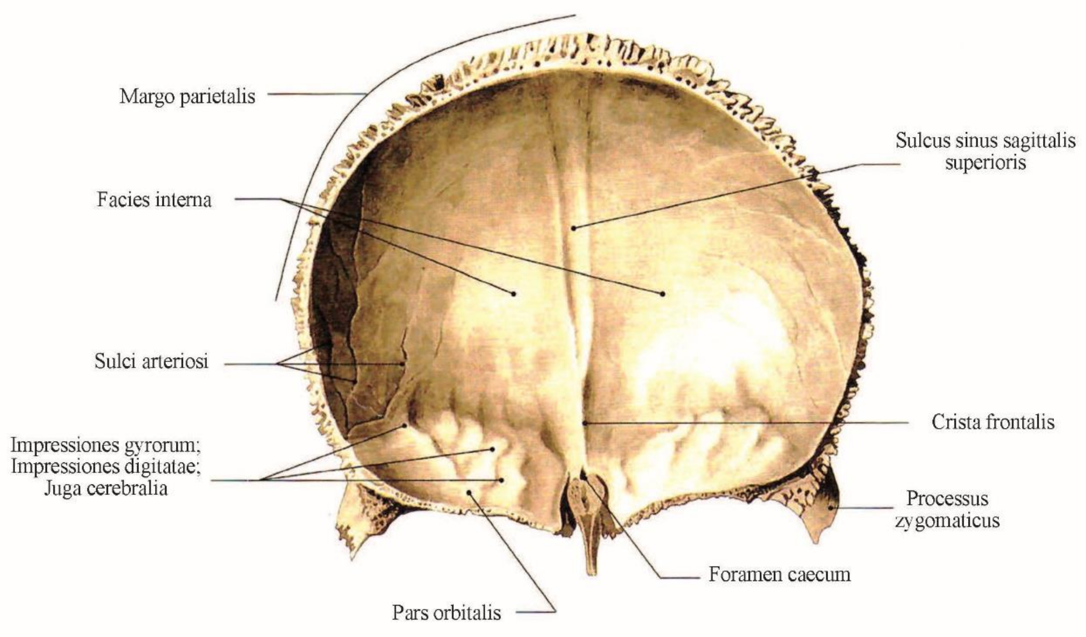

Depe süňki (os parietale)

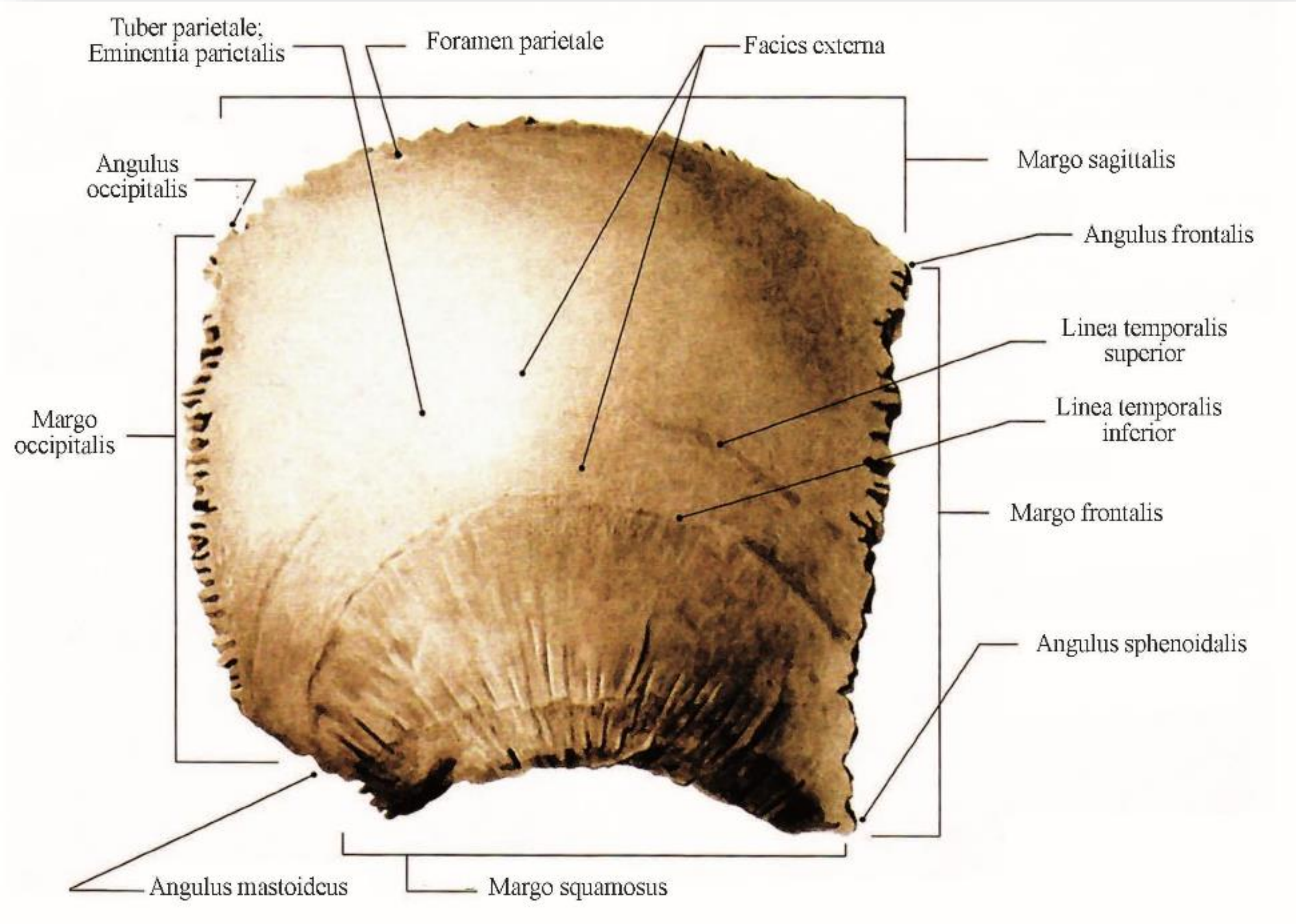

Depe sŭňki (os parietale)

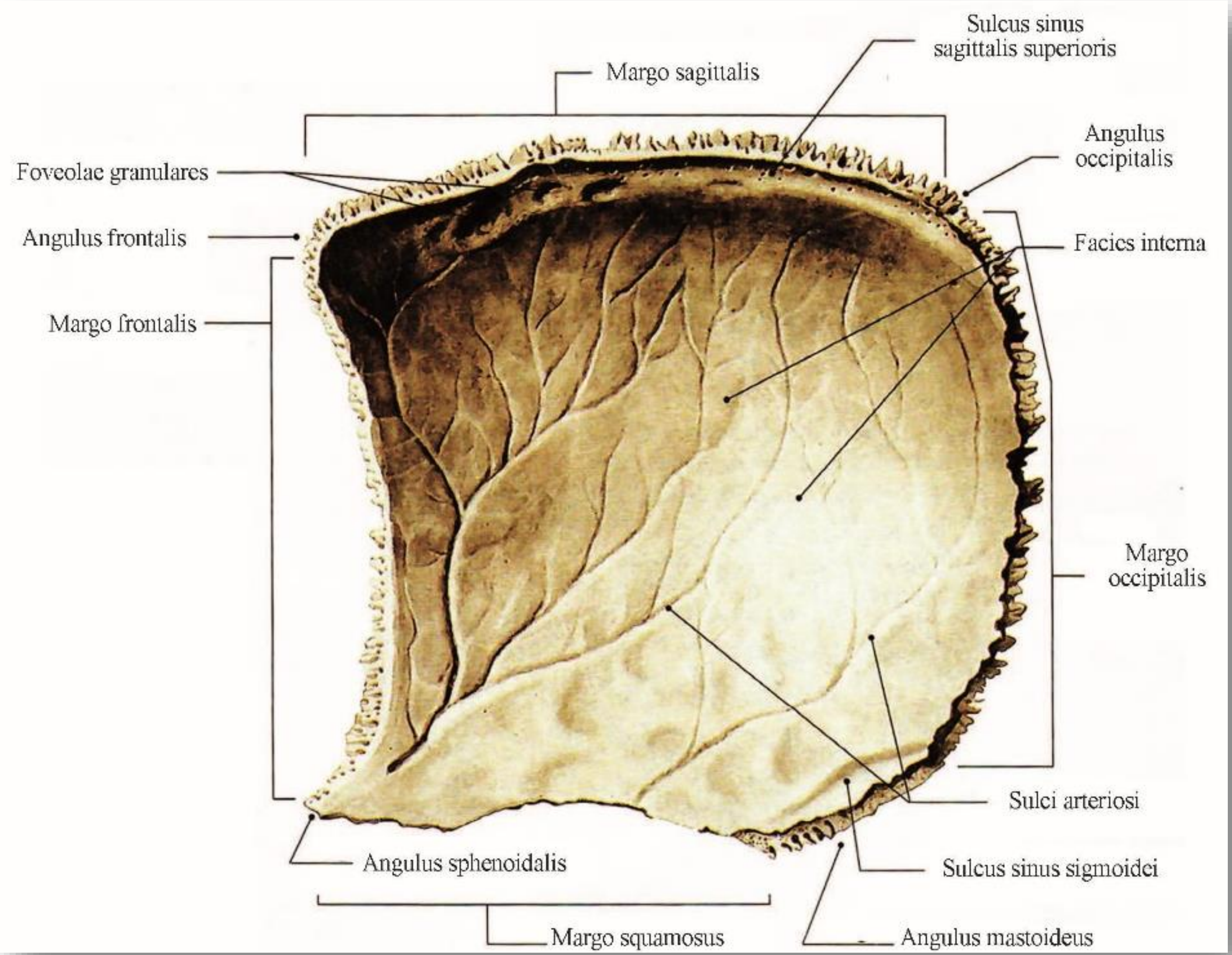

Ýeňse süňki (os occipitale)

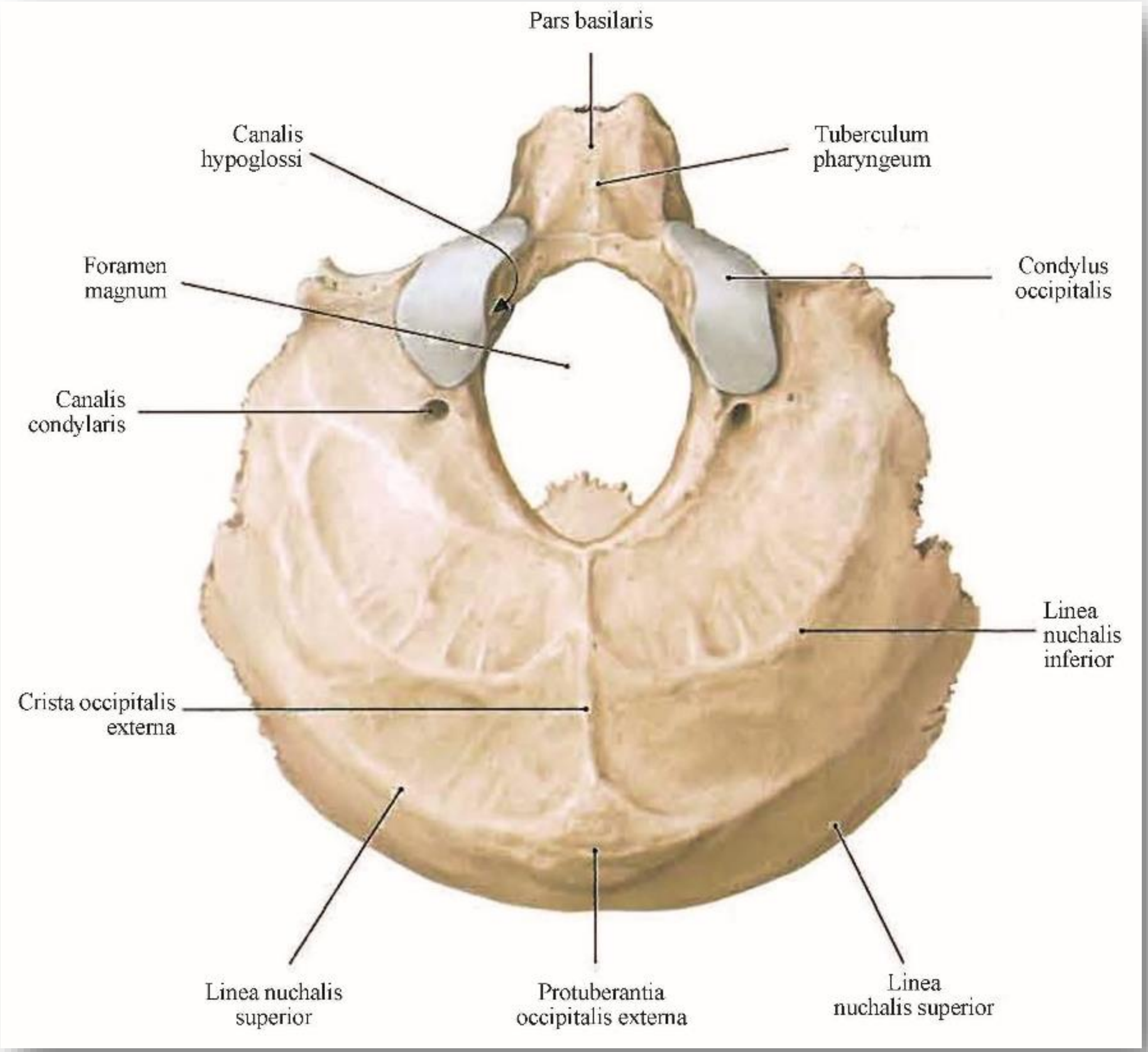

Ýeňse süňki (os occipitale)

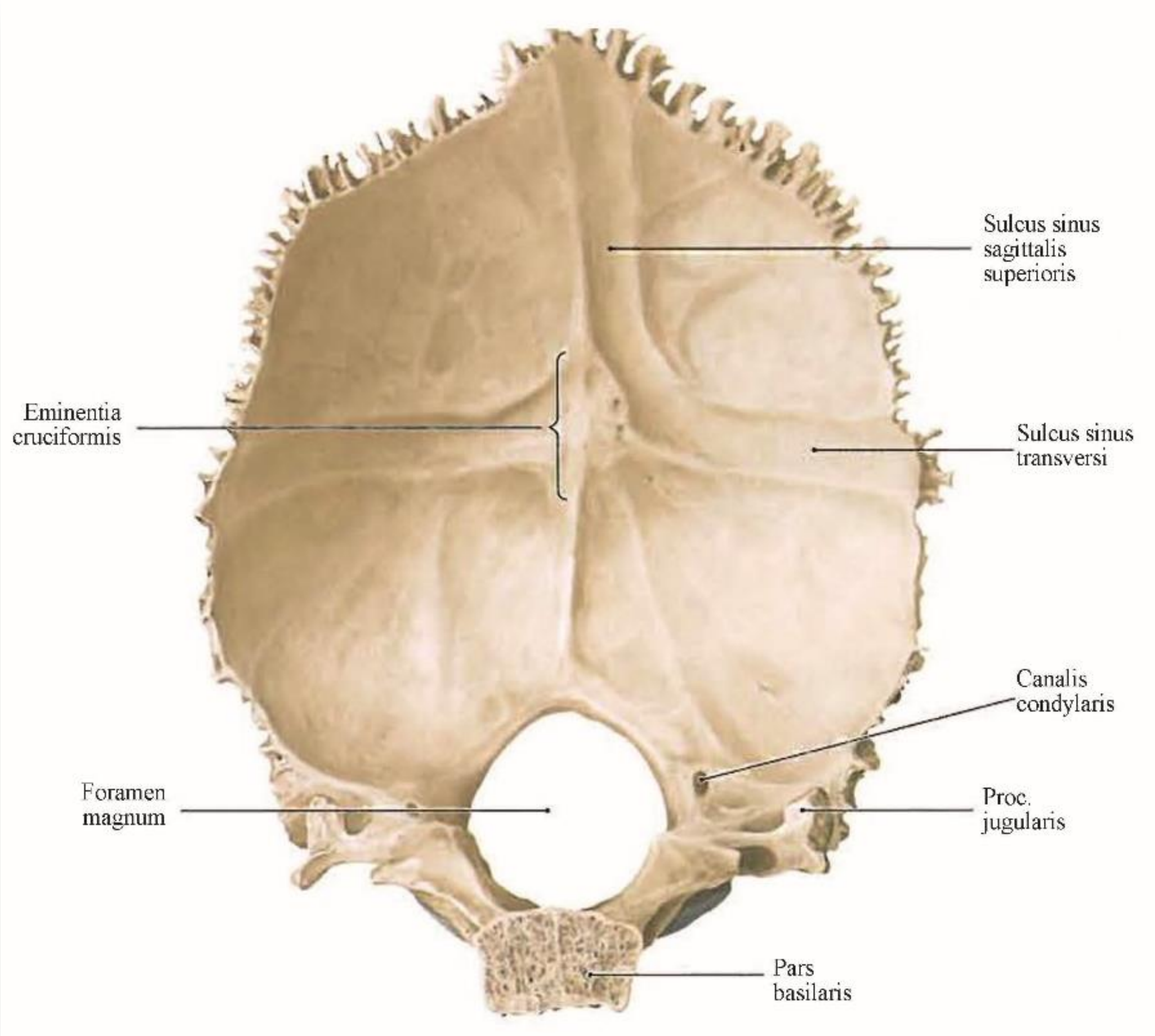

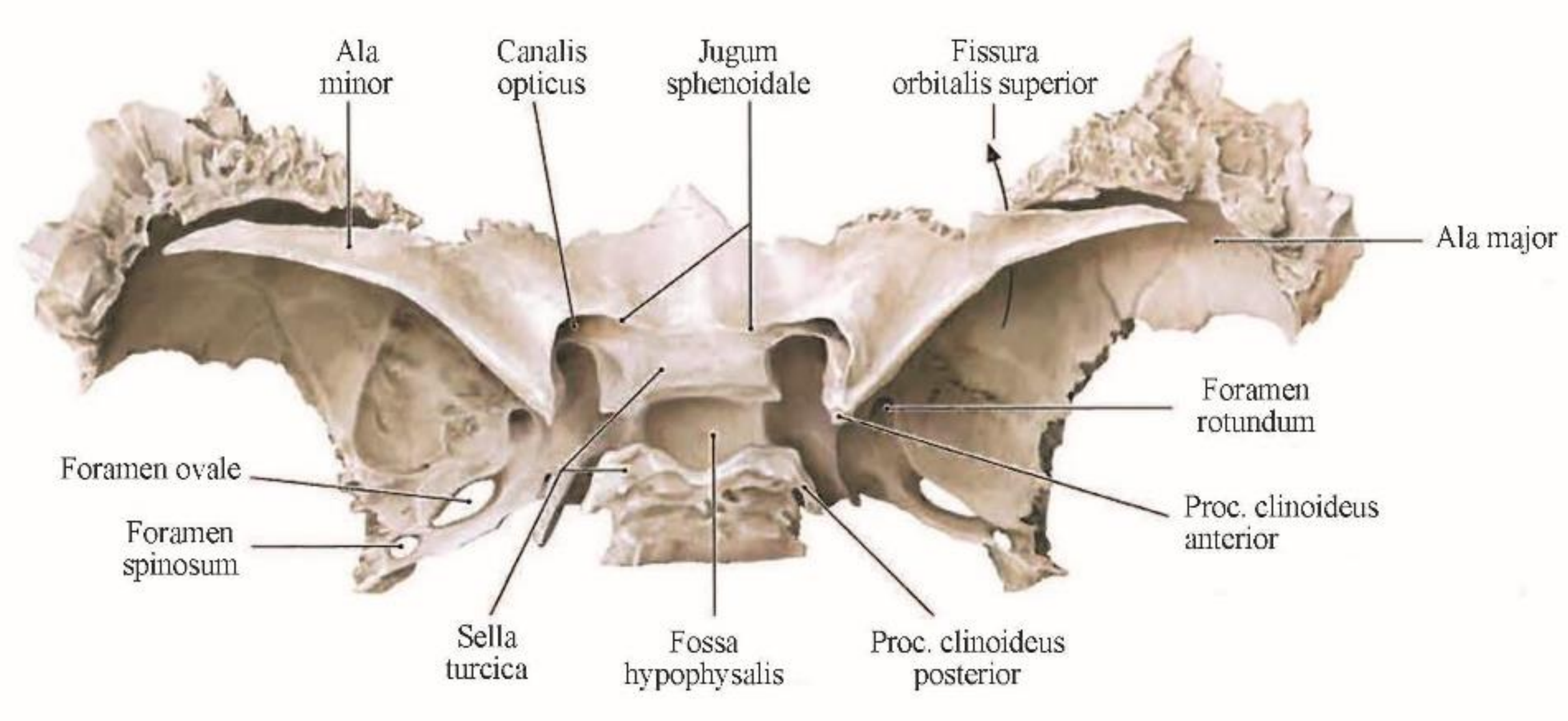

Pahna görnüşli süňk
(os sphenoidale)

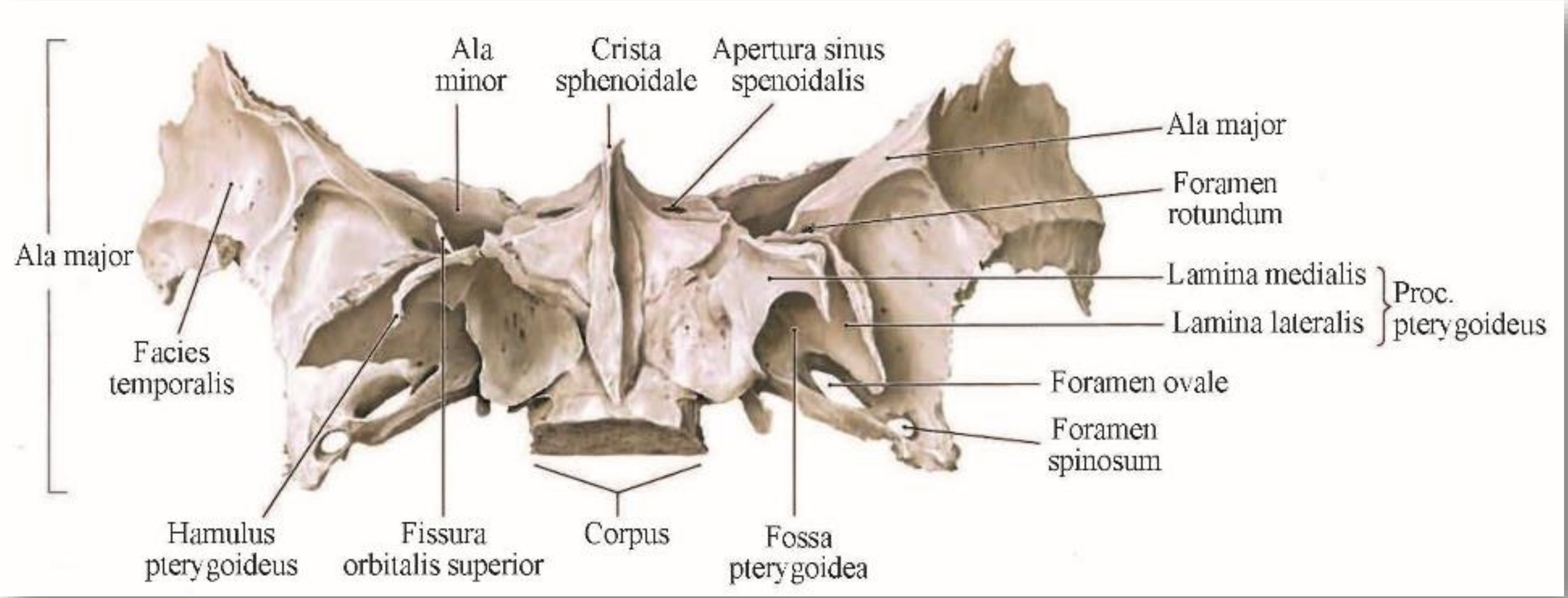

Pahna görnüşli süňk (os sphenoidale)

Gözenekli süňk (os ethmoidale)

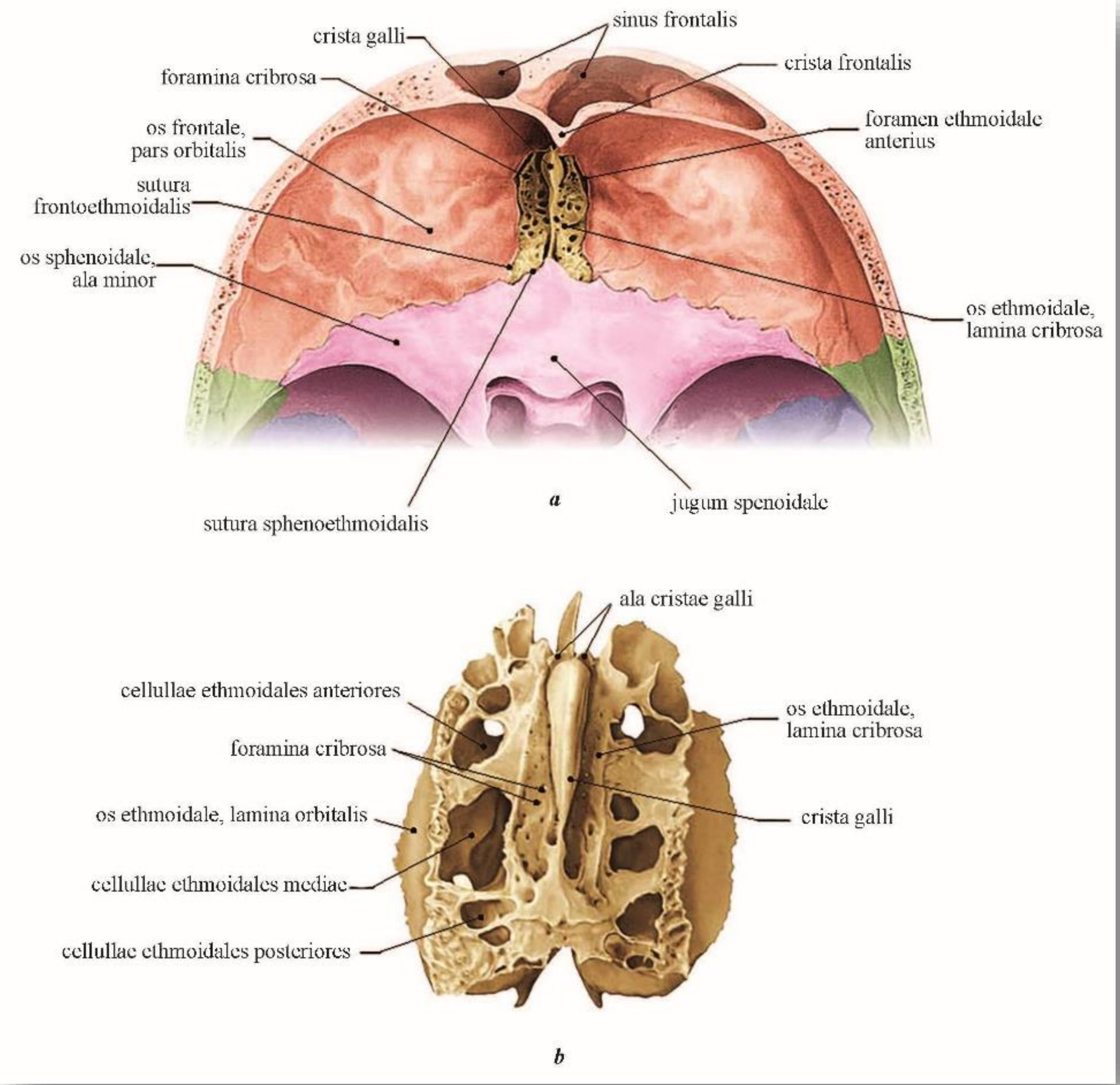

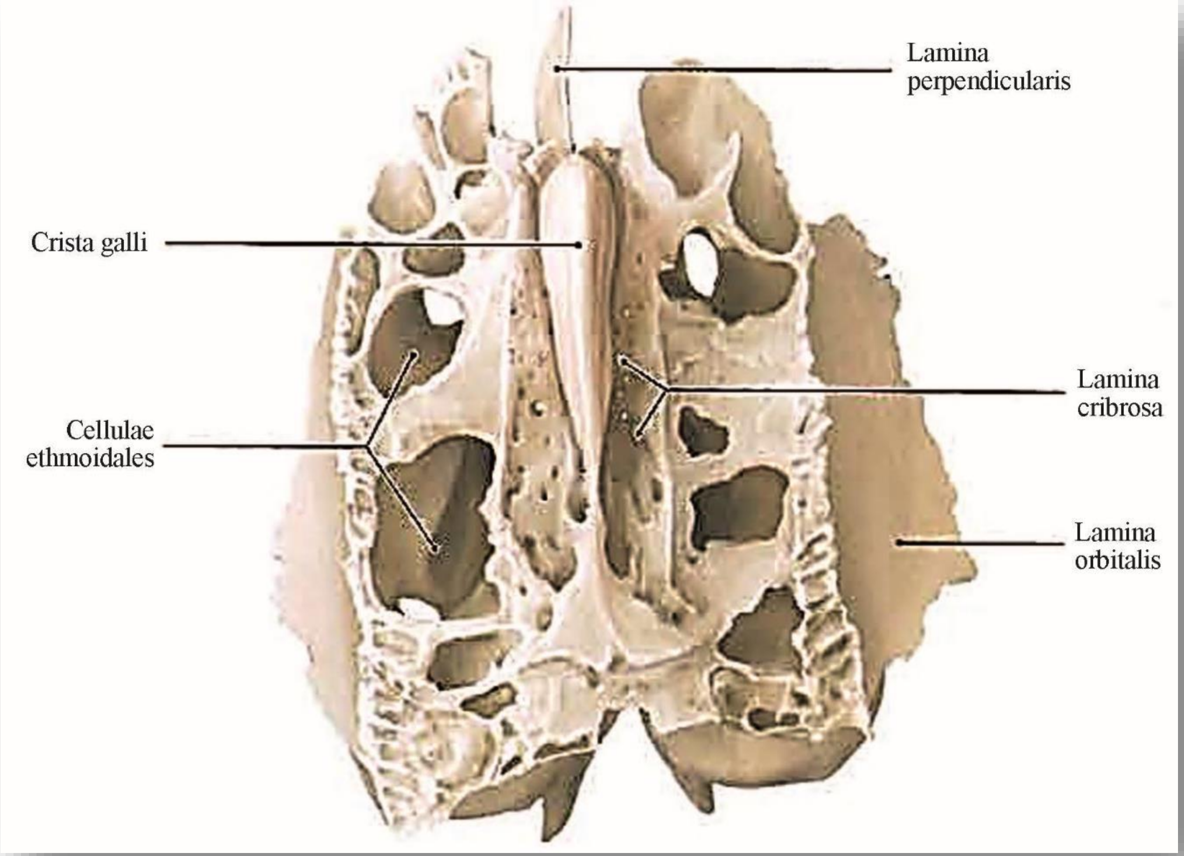

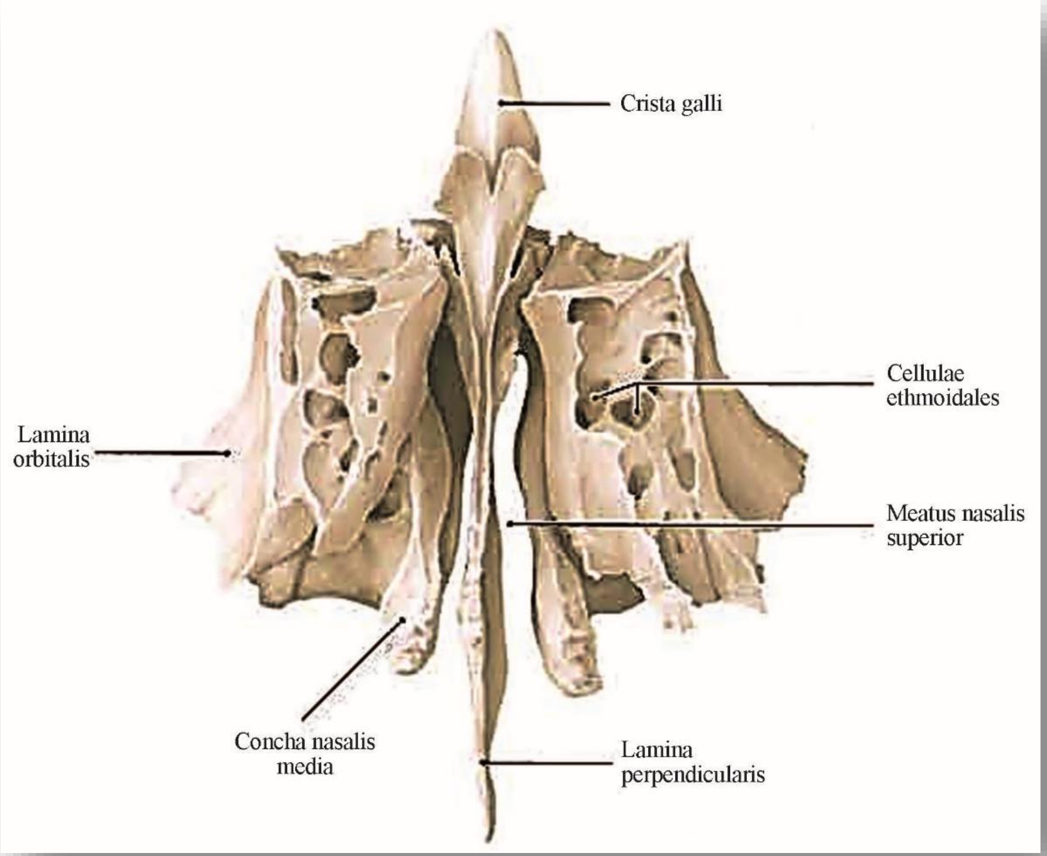

Gözenekli süňk (os ethmoidale)

Testler

1. Keleçanak topografik taýdan haýsy böleklere bölünýär:

a) gapagyna we esasyna;

b) gapdal we esas böleklere;

ç) esasyna we öňki.

2. Kelleçanagyň gapagyny (depe bölegini) haýsy süňkler emele getirýär:

a) maňlaý, ýeňse, pahna görnüşli süňk;

b) depe, ýeňse, gözenekli süňk;

ç) maňlaý, depe, ýeňse çekge süňküniň teňňesi;

3. Maňlaý süňküniň böleklerini atlandyryň:

a) teňňe, burun, gözenekli;

b) teňňe, burun, gözhana;

ç) burun, gözenekli, gözhana.

4. Kelleçanagyň haýsy süňklerinde howa saklanýan boşluklary bar:

a) maňlaý, pahna görnüşli, gözenekli süňkde;

b) gözenekli süňkde, ýokarky äňde, çekge süňküniň emzik görnüşli ösüntgisinde;

ç) maňlaý, ýokarky äň, pahna görnüşli süňkde, gözenekli süňkde, çekgesüňküniň emzik görnüşli ösüntgisinde.

5. Pahna görnüşli süňkün böleklerini atlandyryň:

a) uly we kiçi ganatlary, bedeni;

b) bedeni, uly ganaty, kiçi ganaty, ganat görnüşli ösüntgileri;

ç) ganat görnüşli ösüntgileri, bedeni.

6. Ýeňse süňki kelleçanagyň haýsy kadasynda ýerleşýär?

a) öňki (ýüz) kadada;

b) daş-gapdal kadada;

ç) yzky (ýeňse) kadada.

7. Ýeňse süňki näçe bölekden durýar?

a) üç;

b) iki;

ç) bölekleri ýok;

8. Gözenekli süňküň labirintleri (gowaklary) nämäni saklaýar:

a) öňki, ortaky, yzky topar öýjükleri;

b) bütewi gowak bolup durýar;

ç) gözenekli süňküň boşlugyny (sinusyny).

9. Gözenekli süňk haýsy plastinkalardan durýar:

a) dik (perpendikulýar);

b) kese (gözenekli);

ç) dik (perpendikulýar), kese-gözenekli (gorizontal).

10. Gözenekli plastinkanyň deşiklerinden näçenji jübüt kelleçanak nerwi geçýär:

a). Ikinji, üçünji jübütler;

b) bäşinji jübüt nerwiň birinji şahasy;

ç) birinji jübüt kelleçanak nerwi.

11. Depe süňküniň näçe sany burçy bar:

a) iki;

b) alty;

ç) dört.

12. Depe süňküniň haýsy üstleri bar:

a) daşky, gapdal;

b) daşky, içki;

ç) ýokarky, öňki.

- **Ulanylan edebiýatlar:**

1. Serdar Berdimuhamedow. Ýaşlar-Watanyň daýanjy – Aşgabat: Türkmen Döwlet neşirýat gullugy, 2023
2. Serdar Berdimuhamedow. Änew – müňýyllyklardan gözbaş alýan medeniýet – Aşgabat: Türkmen Döwlet neşirýat gullugy, 2024
3. Berdimuhammedow G.M we baş.Medisina terminleriniň rusça-latynça- türkmençe sözlügi,Aşgabat-2000ý.
4. Haidowa.R.P. Gullyýewa.A.M. Adam anatomiýasy I okuw kitaby, Aşgabat- 2010ý.
5. Haidowa.R.P. Atajanowa.G.D. Osteologiýa okuw gollanmasy, Aşgabat-2019ý.
6. Hudaýberdiýew.J Anatomiýa terminleriniň latynça-rusça-türkmençe sözlügi, Aşgabat-1974ý.
7. Худайбердыев.Д Методическое пособие по возрастной остеологии артрологии синдесмологии и миологии Ашгабад-1981г.
8. Синельников.Р.Д Атлас Анатомии человека, I Том, М. 2016г.
9. Сапин.М.Р. и соавторы Анатомия человека М. 2004г.
10. Привес.М.Г Анатомия человека, М. 1985г.
11. Михайлов.С.С, Чукбар.А.В, Цыбулькин.А.Г Анатомия человека пятое издание I Том М. 2013г.
12. Myradowa.M.S, Gulyýewa.T.H, Tokgaýew.N.T, Adam fiziologiýasy okuw kitaby, Aşgabat-2005ý

Diňläniňiz üçin köp sagboluň!